

Donsk og føroysk mjólk lið um lið. Í dag nækta vit sjálvur bert ein triðing av tørvinum

7. Framtíðar láni- og studningsváttnir til ilögur og rakstur?
8. Verjutollur?
9. Vrakning og eftirlit?
10. Royndarstöðin?

Búnaðarnevnd setast

Her er talan um spurningar, sum eru truplir at loysa, og mega teir viðgerast í eini nevnd, sum kennir landbúnaðarviðurskiptini til botns.

Landsstýrinum verður tí mælt til at seta eina »Búnaðarnevnd« til at greina út, hvussu hesir spurningar eiga at loysast.

Grundarlagið fyri hesum arbeiði eitur m.a. at vera tey álit, sum eru til taks í Jarðarráðnum um málið.

Hóast nevndin í ídnaðarárlitinum er av tí áskoðan, at ein serstøk nevnd eitur at verða sett at greina út hetta stóra mál, metur hon tað tó ikki vera rætt at sleppa málinum uttan at lýsa nakrar av teimum høvudsspurningunum, ið mugu loysast.

Sjálvbjargin í hvussu stóran mun

Útgangsstøðið má her vera: Á hvørjum øki hava vit møguleikar at vaksa um framleiðsluna av landbúnaðarvörum, hvat eta vit í dag, og kunnu »etivagnar« okkara broytast?

Teir báðir fyrstu spurningarnir kunnu verða mettr um — hin seinasti valla.

Einastu búnaðarvörur, sum vit hava náttúrligar fyrirtreytir at framleiða, eru kjøt, heimaflugur, egg, eplir, røtur og ein part av grønmeti.

Seyðakjøt

Seyðakjøtframleiðslan kann valla økjust munandi uttan so, at seyðurin verður fòðraður við innfluttum fòðri (og tað kann ongantíð vera rætt), ella við at vaksa munandi um stráfóðurframleiðsluna.

Mjólk og neytakjøt

Skotið verður upp, at farið verður undir miðvísar uppbygging av mjólkaframleiðsluni, so tørvur okkara á mjólk og mjólkavörum verður nøktaður í mest møguligan mun.

Parallelt við vøkstrinum á mjólkaframleiðsluni eitur at vera miðað imóti einum lutvist enn størri vøkstri í neytakjøtframleiðsluni, so at framleiðslan av neytakjøti — sum lið í bygdamenningini — minkar um tørvin á øðrum innfluttum kjøtverum (t.d. svinakjøti).

Neytakjøtframleiðslan eitur fyrst og fremst at vera framtíð í bygðum, sum vegna flutningsvansar ikki hava góðar møguleikar at framleiða mjólk við vinningi.

Nevndin metir tað vera av stórum týðningi, at grundarlagið undir mjólka- og kjøtframleiðsluni er egið stráfóður.

Egg og heimaflugur

Serstakliga sum hjávinna fyri tey smærri jarðarbrúkini eitur egg- og heimafluglaframleiðsla at verða ein stuðul.

Eplir og røtur

Skotið verður upp, at miðað verður imóti at vaksa munandi um róta- og eplaveltingina.

Grønmeti

Grønmetisframleiðslan bæði uttan fyri og undir glasi eitur at verða stuðlað. Serstakliga eitur stórvirðis dentur at verða lagdur á at nýta »spillihita« frá

markum fyri brúksstøddir:

1. Støddin á brúkunum verður at laga seg eftir, at tann, ið skal liva av tí, í minsta lagi fær eina úrtøku svarandi til tað sum t.d. ein fakarbeiðari í okkara samfelagi vinnur.

2. Støddin á fjósinum verður helst altíð at laga seg eftir náttúrugrundarlagnum — t.v.s. egnu stráfóðurframleiðslu.

3. Strembað eitur at verða imóti, at hvørt brúk sær verður gjørt so fjølbroytt sum gjørligt, og soleiðis at økologiskur javnvágur fæst. Serligt ansni má visast við kunsttønytsluni, so vit ikki koma í hin ónda »církulin« at nýðast at brúka støugt vaksandi nøgdir av

Skulu hesi mál loysast eiga grundsjónarmiðini at vera:

1. Øll jørð skal røkjast, bæði landjørð og ognarjørð. Verður hetta ikki gjørt, eitur Jarðarráðnum at verða heimilað at kunna krevja yvirtøku eftir nærri ásettum reglum.

2. Á bygðum og plássum, har t.d. smábýti eyðsæð forðar fyri einari sunnari menning av landbúnaðinum, eitur Jarðarráðnum eisini at verða heimilað yvirtøkurættindi og/ella rættindi at krevja teigar lagdar saman, so støðið kann verða lagt undir hóskaðni brúki.

3. Fráflytingin seinastu árin úr mongum av okkara bygðum hevur fært við sær, at búr og hagi og bjørg eru komin meira og minni í vanrøkt. Fyri slík økir eiga heimildarræsurnar hjá Jarðarráðnum (ognartøka, samanlegging v.m.) at verða víðari.

4. Jarðarráðið og Matríkulstovan verða beinanvegin at fara undir at kortleggja, hvørji øki tað her snýr seg um. Økini kunnu hóskað verða bólkað eftir, nær ognartøkan í seinasta lagi skal verða framtíð. T.d. eftir 10, 15, 20 ella 25 árum aftaná lögtingssamtíkt.

Tað sigur seg sjálvt, at her verður neyðugt við áhaldandi endurskoðan av ásettu tíðarfreist.

Umhvørvi og trivnaður

Her má skoytast uppi, at ognartøka í sjálvum sær ikki er nakað at stremba eftir, og eitur tí einhvør spurningur um ognartøku, samanlegging av teigum o.t., altíð at verða

mettur eisini út frá einum umhvørvis- og trivnaðarsjónarmiði. Til dømis um økið hóskað til spælipláss fyri børn, til at planta trø, til vakstrarhús, til veltir hjá bygðafólkinum, til friðøkir o.s.f.

Ein skipan, sum hon, ið her er lýst frammanfyri, vil sjálvandi kosta pening at gjøgnumføra. Hvussu stórar upphæddir talan verður um, er ringt at meta um, men við einari árligari jättan yvir figgiarlógina, sum í byrjanini lá um 0,5—1 mill. kr. til ognartøkur, meta vit, at verulig gongd kann fáast á málið. Árliga jättanin til nýdyrking og uppdyrkingarvegir átti tá eisini at hækkað munandi.

Útbúgving — royndarstöð

Í grunnalondum okkara verður roknað við einari árligari tilgongd av næmingum til landbúnaðarskúlarnar svarandi til umleið 2% av teimum, ið starvast í vinnuni. Hjá okkum vil hetta siga 3—5 næmingar um árið. Ásannað verður tó at skal hugsjónin í hesum áliti verða gingin á mæti, verður tørvurin á útbúnum landbúnaðarmonnum munandi størri í hvussu so er tey fyrstu 15 árin enn nevndu 2%.

Nevndin hevur lagt fram eitt uppskot til stigvísar útbúgving innan vinnulívið.

Nevndin metir uppskotið at hóska eins gott til landbúnaðarútbúgvingina, og verður tí víst til hetta. Við hesum er tó ikki sagt, at ein landbúnaðarskúli burturav ikki er ein líka góð loysn.

Øll í samfelagnum mugu stuðla landbúnaðinum

ymiskum tekniskum installationum (motorar, frystianlegg o.s.f.).

Nýdyrking

Skal komast á mál sum skotið er upp frammanfyri verður tørvurin á nýdyrkadum areali umleið 1.500 ha.

Sambært metingar gjørdar av Jarðarráðnum er hetta bert ein litil partur av tí lendi, sum kann dyrkast.

Við nýtiðar amboðum skuldu ikki stórir trupuleikar staðist av at klára hetta yvir eitt 15-ára skeið, hvørki tekniskt ella figgjarglaga, hóast tað óivað verður neyðugt at byggja eina nøgd av nýggjum »uppdyrkingarvegum«.

Brúksstøddir

Skotið verður upp, at m.a. hesar stættlingslinjur gerast ræði undir ásetan av

kunsttøðum og síðani eitur sprængingur fyri at fáa sama úrslit (somu framleiðslunøgdi).

Meiari og sláturvirkir v.m.

Nevndin metir tað vera av alstórum týðningi fyri framburð landbúnaðans, at serligur dentur verður lagdur á at fáa eitt so effektivt distribútiónslið sum gjørligt fyri landbúnaðarvörurnar.

Nýggja meiari landbúnaðarmanna er stovnstett og væntast at koma í rakstur á sumri 1979.

Uttanbíggjarjörðin

Fremsti meinbogin, tá ið talan er um eina rimuliga skipan av føroyska landbúnaðinum, er uttanbíggjarjörðin og smábýtið av ognarjörðini. Tað er eyðsæð, at viðurskiptini so sum tey her eru, ikki kunnu halda áfram.

Ansni við kunsttønytsluni